

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/347/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

172/2014. (VII. 10.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2014. június 1-jén előterjesztett **panaszát** a 2014. július 10-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

e l u t a s í t j a.

A Testületnek a panasz elbírálására nincsen hatásköre.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A Testület 2014. június 16-án érkezett a panaszos orosz nyelven írt, postai úton elterjesztett beadványát. A Testület a beadvány lefordítása érdekében az Országos Fordító és fordításhitelesítő Iroda Zrt.-hez fordult.

I.

A beadvány tárgya a 2014. május 29-i, egyéves időtartamú, a schengeni információs rendszerbe való bejegyzésre vonatkozó döntés elleni fellebbezés. A panaszos panaszában előadta, hogy az Orosz Föderáció állampolgáraként az illetékes bolgár hatóságok által kiadott bulgáriai tartózkodásra jogosító engedéllyel rendelkezik. Ennek alapján Bulgáriából Oroszországba (és vissza) történő utazásai során sokszor átlépte különböző államok határain, és semmiféle problémája nem volt az illetékes hatóságokkal, ide értve a rendfenntartó és bűnüldözési hatóságokat (rendőrség, határőrség, migrációs hivatal).

2014. április 19-én a magyarországi Ártánd átkelőhelyen Bulgáriába való utazása során az okiratellenőrzés alatt a panaszos tudtára adták, hogy nem jogszerűen tartózkodik Magyarország területén, és valószínűleg törvénytelen módon lépett be a schengeni övezetbe. Folytatólagos ellenőrzése során a panaszos elmagyarázta, hogy az Ukrajnában zajló eseményekre (katonai konfliktus állapota), valamint a vele együtt utazó, szintén orosz állampolgárságú útítársa személyes biztonságát veszélyeztető aggodalmaikra tekintettel úgy döntöttek, hogy elkerülik Ukrajnát Fehéroroszország, Szlovákia és Magyarország területére lépve.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Az utazás egész tartama alatt és a határátkelő állomásokon nem volt semmiféle gond, vagy az okmányaik hiányosságaira irányuló értesítés sem. Lengyelországba való belépésükkor a lengyel rendőr lepecsételte a schengeni vízummal rendelkező útítársa útlevelét, az enyémét azonban nem, és a panaszos kifejezett érdeklődésére azt válaszolta, hogy minden rendben van. Elfogadván ezt a választ, valamint annak tudatában, hogy az útlevelén kívül rendelkezik bulgáriai (vagyis európai uniós tagállam által kiadott) tartózkodási engedéllyel, nyugodtan továbbutaztak, áthaladva más határátkelőkön keresztül, egészen Ártándig.

Fentieket részletesen elmagyarázta a vele folytatott beszélgetés során, és be is került a 2014. április 29-én, idegenrendészeti eljárásban történő meghallgatás során készült jegyzőkönyvbe is, beleértve a hatóság megállapítását, hogy *„nevezett személy nem tudja igazolni törvényes tartózkodását Magyarországon, de az általa elmondottak alapján nevezett személy tévesen lett tájékoztatva Lengyelország területére való belépésekor.”* Az ártándi határátkelőn történt eljárás után a panaszost elengedték az útítársával együtt, és megengedték továbbutazásukat, így akadálytalanul megérkeztek Bulgáriába.

Mivel szükségessé vált a panaszos 700807005. számú, 2014. május 26-ig érvényes tartózkodási engedélyének meghosszabbítása, a panaszos a Bulgária területén külföldieket érintő törvény értelmében a helyi Migrációs Hivatalhoz fordult. Az új engedély kézhezvételénél, 2014. június 5-én, a burgaszi Migrációs Hivatal főtisztviselője, Karaivanov Nikolaj tájékoztatása alapján kiderült, hogy 2014. április 29-ével kezdődően a schengeni információrendszerben a panaszos személyét érintő tiltás szerepel, de kérése ellenére nem adtak ki sem papíralapú, sem egyéb információt, arra a körülményre való hivatkozással, hogy ez belső hatósági információ.

A panaszos így arra a következtetésre jutott, hogy függetlenül az ellenőrzési hatóság megállapításában foglaltaktól, Ártádon bejegyzésre került egy, általa el nem követett törvénytörés, és ez előnytelen helyzetbe hozza személyét, mert jogszabályokat be nem tartó törvénytörőként állítja őt be, amit nem fogad el. A panaszos hangsúlyozza, hogy jóhiszemű állampolgárként felelősséggel és jóhiszeműen teljesíti állampolgári kötelezettségeit, és hasonló hozzáállást igényel a törvény adta jogait és érdekeit illetően.

A fentiek alapján a panaszos kifogásolja, hogy a részére kiadott és a schengeni rendszerbe bekerült egyéves tiltás törvényességet be nem tartó emberként tünteti őt fel, és ez az állítás nem felel meg a valóságnak.

A panaszos szerint egy ilyen intézkedés ellentétes az európai törvényhozással, mégpedig az Emberi jogok és alapvető szabadságok európai egyezménye 1. cikkében megfogalmazottakkal, ahol *„a megállapodásban részt vevő országok biztosítják minden joghatóságuk alatt álló személynek a jelen egyezmény I. részében meghatározott jogokat és szabadságjogokat”*, valamint a jelen egyezményhez csatolt IV. számú jegyzőkönyvben megfogalmazottakkal, ahol a 2. cikk előírása szerint *„minden személy szabadon hagyhatja el bármely ország területét, beleértve a saját hazáját is”*. Előbbieket a 3. cikk azzal a kiegészítéssel rögzíti, hogy *„Ennek a jognak a gyakorlása nem esik semmilyen korlátozás alá, kivéve a törvényben előírtakat és egy demokratikus társadalomban lévő nemzeti vagy közbiztonság érdekeihez szükséges, a közbiztonság céljait szolgáló, a bűncselekményeket gátló, az egészség és az erkölcs védelmét biztosító vagy mások jogait és szabadságait érintő jogokat.”*

Ezen kívül a panaszos hivatkozik az Európai Unió Alapjogi Chartája 45. cikkére is, mely szerint *„Minden uniós állampolgárnak jogában áll szabadon mozogni és tartózkodni a tagállamok területén”,* valamint azt is, hogy *„A szabad mozgás és tartózkodás joga – az egyezményeknek*

megfelelően – harmadik országbeli állampolgároknak adható, akik a tagállam területén tartózkodnak.”

Mivel egy uniós állam – Bulgária – által szabályosan kiállított tartózkodási engedéllyel rendelkezik a panaszos, ezért álláspontja szerint rá nézve is érvényesítendők a jogszabályok, ezért őt is uniós tagállambeli állampolgárként kell kezelni, függetlenül attól, hogy az Orosz Föderáció állampolgára.

A panaszos szerint az illetékes szerv eljárási döntése szerinti schengeni információs rendszerbe bevezetett tiltás – amelyet semmilyen módon nem kapott kézhez a mai napig –, valamint a bolgár szervek részéről a többlet- és egyéb információ megadásának az elutasítása sérti a tájékozódáshoz való jogát. Az így bevezetett tiltás sérti a 6. cikk 1. bekezdésében rögzített, a magánélethez való állampolgári jogait, amelyekbe a be nem avatkozást az Emberi jogok és alapvető szabadságok európai egyezménye követelménnyé alakította.

A panaszos által megfellebbezett tiltás, amely nem áll rendelkezésére ahhoz, hogy megismerkedhessen a tartalmával, ellentétben áll az Emberi jogok és alapvető szabadságok európai egyezményének és az EU Alapjogi Chartájának anyagi jogi rendelkezéseivel, és sérti állampolgári jogait, ezért kezdeményezi a Testület eljárását.

A panaszos neki tulajdonított jogsértés elkövetése hiányában kéri állampolgári és szabadságjogainak sértetlenségének biztosítása céljából a bevezetett tiltás jogellenességének megállapítását, annak semmissé nyilvánítását.

A panaszos mellékelte az ártándi határátkelőhelyen készített I-15/178-7/2014. számú jegyzőkönyv másolatát, a 2013-2014. évre szóló Bulgária területén való tartózkodási engedély másolatát, és az útlevelében található, Fehéroroszország területéről történő belépést igazoló bélyegzőlenyomat másolatát.

II.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel, ezért nem jogosult- szabálysértéseket kivizsgálni, a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni; büntetőeljárás keretében fogatosított cselekmények törvényességét elbírálni; kártérítést megítélni; az intézkedő rendőrök büntetőjogi-, szabálysértési- vagy fegyelmi felelősségét megállapítani.

A fenti hatásköri szabályok értelmében a Testület a beadványban foglalt sérelmek közül kizárólag a panaszos előállításának jogszerűségét vizsgálhatja (vizsgálhatta volna). A panaszos beadványában ugyan meghallgatást említ, azonban az általa rendelkezésre bocsátott iratok alapján tényként kezelhető, hogy a panaszost előállították az átkelőhelyen.

A panaszos által rendelkezésére bocsátott, idegenrendészeti eljárás alá vont személy jogairól és kötelességeiről, az előállításról és átvizsgálásról szóló magyar nyelvű tájékoztató részletes tájékoztatót ad a rendőri intézkedéssel kapcsolatos panasz lehetőségeiről. A rendőri intézkedéssel, valamint a kényszerítő eszköz alkalmazásával szemben az intézkedés alá vont személy panasszal élhet, méghozzá két eljárás közül választhat: vagy az intézkedést fogatosító rendőrkapitánysághoz nyújthatja be panaszát az intézkedéstől számított 30 napon belül, vagy a Testülethez. Utóbbi esetben a panasz előterjesztésre nyitva álló határidő 20 nap. Az iratokból megállapítható, hogy a tájékoztató iratokat mind a panaszos, mind a tolmács aláírta, Tényként állapítható meg az is, hogy a 20 napos határidő a panaszos esetében már eltelt.

A Testület tájékoztatja a panaszost, hogy a beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzéssel kapcsolatos szabályokat nem a Testületre irányadó Rtv. tartalmazza, így a Testületnek nincsen hatásköre az elhelyezett jelzések felülvizsgálatára.

A vonatkozó szabályok többek között a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény, valamint a Schengeni Információs Rendszer második generációja keretében történő információcsere részletes szabályairól, valamint az egyes kapcsolódó kormányrendeletek módosításáról szóló 15/2013. (I. 28.) Korm. rendelet.

A Schengeni Információs Rendszer (továbbiakban: SIS) a kijelölt rendőri, határellenőrzési, idegenrendészeti, vízumkiadó, vám- és igazságügyi szervek, a forgalmi engedélyek kiadására hatáskörrel rendelkező hatóságok, továbbá az Európai Rendőrségi Hivatal (Europol) és az Európai Igazságügyi Együttműködési Egység (Eurojust) számára biztosítja – szigorúan célhoz kötötten, hatáskörükhöz igazodóan – a személyekre, tárgyakra vagy gépjárművekre vonatkozóan bevitt figyelmeztető jelzésekhez való hozzáférést.

Az általános adatvédelmi elveknek megfelelően a Schengeni Végrehajtási Egyezmény elismeri a személyek jogát arra nézve, hogy hozzáférjenek a SIS-ben tárolt, rájuk vonatkozó adatokhoz; a

hibás adat kijavítását vagy törlését kérik; bírósághoz vagy az illetékes hatósághoz forduljanak, kérve az adatok javítását, törlését vagy kártérítés megállapítását. A fentebb leírt jogokat az érintettek bármelyik schengeni tagállamban gyakorolhatják. A **SIS-be bevitt adatok jogszerűségének vizsgálata azon tagállam nemzeti joga alapján kerül elbírálásra, amely a szóban forgó adatot a SIS-ben rögzítette.** Magyarország schengeni csatlakozásától kezdődően, amennyiben bárki tájékoztatást kíván kapni arról, hogy adatai szerepelnek-e a SIS-ben, vagy a SIS-ben található adatok helyesbítését, törlését kéri, kérésével vagy az Országos Rendőr-főkapitányság SIRENE irodáját, vagy az adatvédelmi biztost kell megkeresnie. Ha úgy ítéli meg, hogy SIRENE irodától kapott tájékoztatás nem megfelelő, ebben az esetben is az adatvédelmi biztos tud segítséget nyújtani.

Az Országos Rendőr-főkapitányság SIRENE irodájának elérhetősége: 1139 Budapest, Teve utca 4-6.; 1/443-5861; postai cím: 1903 Budapest Pf.: 314/15.; e-mail: nebek@nebek.police.hu. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elérhetősége és honlapja: 1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 22/C. ; honlap: <http://www.naih.hu/>

III.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt elutasította.

Budapest, 2014. július 10.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag